

Vicedekan David Gisselson Nord

Hanteringsordning för ansvarsfullt internationellt samarbete

Bakgrund

I den rådande multipolära världsordningen blir internationella samarbeten inom forskning och högre utbildning alltmer komplicerade. Den akademiska friheten utgör grundprincipen i fakultetens internationella arbete. Samtidigt är inte längre forskning och utbildning en zon fredad från internationella intressekonflikter.

Som stöd till studenter, forskare och lärare har flera riktlinjer redan utformats för hur internationellt samarbete kan ske på ett sätt som värnar forskningens integritet och den akademiska friheten. Som exempel kan nämnas STINTs vägledning i ansvarsfull internationalisering samt ett stort antal liknande dokument från andra länder (se källförteckning på sida 3). Lunds universitet har under 2023 upprättat en omfattande vägledning avseende [globalt ansvarsfullt engagemang](#) (*global responsible engagement, GRE*) även innehållande en checklista. Checklistan är tänkt att identifiera potentiella risker och etiska överväganden i internationellt samarbete.

Det saknas idag vid Medicinska fakulteten konkreta operativa rutiner för att på forskargrupsnivå bedöma risker med internationellt arbete. Utifrån fakultetens ämnesområde, innefattande bland annat hantering av storskaliga mängder känsliga persondata samt forskning på människor och djurmodeller, kan det finnas skäl att formulera anpassade riktlinjer som förtydligar den vägledning som ges inom GRE och hur en checklista bör användas.

Syfte

Nedanstående checklista är ämnad som stöd till forskargrupsledare och prefekter vid bedömning av internationella samarbeten. Checklistans syfte är att fånga upp situationer där fakulteten i stort kan behöva göra strategiska överväganden avseende riskerna med ett planerat internationellt samarbete och där särskilda åtgärder för att minska risken kan behöva vidtas.

Checklistan innehåller ett antal indikatorer på att ett samarbete kan behöva diskuteras på fakultetsnivå innan det formaliseras och genomförs. **Om en eller flera av indikatorerna är uppfyllda ska samarbetet bedömas av Medicinska fakultetens internationella råd (MIR) som sedan ger en återkoppling till**

forskargrupsledare/prefekt avseende riskhantering. MIR är också rådgivande till dekanen som fattar det yttersta beslutet kring ett samarbete. Vid svåra ärenden kan fakulteten söka råd vid LUs Forum för ansvarsfull internationalisering och/eller genom direkt dialog med rektor/vicerektor.

Om ingen indikator är uppfylld krävs inte heller någon åtgärd från forskargrupsledare eller prefekt utan samarbetet kan fortskrida.

Listan ska användas vid upprättande av nya samarbeten av sådan dignitet att de regleras av kontrakt eller andra skriftliga överenskommelser, såsom *memoranda of understanding*, studentutbytesavtal, ansökningar om delade forskningsanslag med utländsk partner, längre vistelse av LU-personal utomlands inom tjänsten, samt överföring av storskaliga biologiska data eller biologiskt material. Listan bör även tillämpas vid anställning av personal med lön från LU och/eller utländskt universitet (inklusive doktorander). Listan ska även användas för gästforskare, lärare och doktorander från utlandet som ska få passerkort till Lunds universitets lokaler.

Listan ska inte användas vid antagning av forskarstuderande med lönedel/stipendier från utlandet eftersom detta regleras av en separat hanteringsordning. Det är inte obligatoriskt att använda listan för gemensamma publikationer eller annan akademisk verksamhet inte som faller under ovanstående situationer, men kan konsulteras i rådgivande syfte.

Indikatorer för riskbedömning på fakultetsnivå

Föreligger en eller flera av nedanstående förhållanden ska MIR kontaktas för rådgivning. Förfrågan görs genom e-post [se kontaktuppgifter till MIR på intrawebben] som beskriver samarbetets syfte och omfattning samt vilken den utländska partnern är, inklusive kontaktperson, organisation och adress/geografisk lokalisering. Även eventuella partners utanför universitetssfären ska anges, såsom kommersiella aktörer och myndigheter. Ange även vilken/vilka indikatorer som har föranlett förfrågan.

Vid frågor kring indikatorernas användning och tolkning, kontakta vicedekan för internationalisering.

Indikator 1: Indikator 1: Demokratiska principer och begränsningar i akademisk frihet

Befinner sig samarbetspartnern i ett land där demokratiska fri- och rättigheter är inskränkta och/eller där det är väl dokumenterat att mänskliga rättigheter kränks? Kan samarbetspartnern utsättas för påtryckning så att de tvingas lämna ut information om dig eller projektet till moderinstitutet/hemlandet utan din kunskap? Finns det sanktioner från EU eller FN mot partnerlandet? Kommer projektet eller relaterade aktiviteter strida mot LU:s värdegrund?

[Länk till EU Sanctions Map](#)

[Länk till Freedom in the World](#)

[Länk till World Justice Project Rule of Law](#)

[Länk till Academic Freedom Index](#)

[Länk till Lunds universitets värdegrund](#)

Indikator 2: Risk för militär/säkerhetspolitisk användning.

Inkluderar, eller kan samarbetet kopplas till, en aktör inom eller nära kopplad till försvarsmakt eller försvarsindustri? Finns det en uppenbar applikation av den tilltänkta forskningen inom militär eller säkerhetstjänst/övervakning, så kallad dubbel användning? Strider samarbetet eller projektet mot svensk lagstiftning för produkter med dubbla användningsområden?

[Läs mer om exportkontroll och dubbla användningsområden](#)

Indikator 3: Risk för bristande säkerhet kring känsliga personuppgifter samt storskaliga biologiska data.

Omfattar samarbetet delning till land utanför EU, ESS eller UK av känsliga personuppgifter, eller storskaliga biologiska data som kan härledas till personuppgift? Föreligger tveksamheter om dataskydd, såsom frånvaro av *data transfer agreement*? Delas storskaliga biologiska data från Sverige utan att motsvarande data erhålls i samma proportion (asymmetrisk datadelning)? Finns det några tvivel om etikprövning och/eller informerat samtycke angående datagenerering i partnerlandet?

[Läs mer om personuppgifter och dataskydd](#)

[Läs mer om informationssäkerhet](#)

Indikator 4: Risk för etisk dumpning.

Omfattar samarbetet djur- eller humanförsök i utlandet där samarbetet inte redan prövats av svensk djuretisk kommitté eller Etikprövningsmyndigheten? Finns tveksamheter avseende motsvarande tillstånd i partnerlandet? Innebär samarbetet delning av personuppgifter eller storskaliga biologiska datamängder som kan spåras tillbaka till personuppgifter utan ett dataöverföringsavtal?

[Läs mer om forskningsetik och djurförsöksetik](#)

Indikator 5: Personlig säkerhet

Finns det någon risk för diskriminering eller förtryck av Lunds universitets eller samarbetspartnerns representanter - juridiskt såväl som i praktiken? Kommer samarbetet att utsätta Lunds universitets personal eller doktorander, partnerkollegor eller studenter, för ökad personlig risk som är relaterad till exempelvis överförbara sjukdomar, terrorhot, kriminalitet, korruption, spionage, eller informationsstöld?

Indikator 6: Risk för konflikt gällande immaterialrätt/patenträtt.

Omfattar samarbetet projekt som i närtid upplevs kunna leda till patentansökan och där fördelningen av rättigheter mellan samarbetspartners riskerar att vara oklar? Kontakta i så fall i första hand LU Innovation för rådgivning. Om risken fortsatt föreligger efter rådgivning och eventuella åtgärder, konsultera MIR.

Länk till [LU Innovation](#)

Rapporter och länkar inom området

Afrapportering - Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde

<https://ufm.dk/publikationer/2022/afrapportering-udvalg-om-retningslinjer-for-internationalt-forsknings-og-innovationssamarbejde>

Australian Government, Department of Education. Guidelines to counter foreign interference in the Australian university sector

<https://www.education.gov.au/guidelines-counter-foreign-interference-australian-university-sector>

Australian Strategic Policy Institute (2019): The China Defence Universities Tracker

<https://unitracker.aspi.org.au>

Cambridge University Trusted Research Checklist

<https://www.research-integrity.admin.cam.ac.uk/trusted-research-checklist>

CASI-projektet. Samordnad analys för strategisk internationalisering.

<https://www.medarbetarwebben.lu.se/forska-och-utbilda/internationella-mojligheter-och-samarbeten/internationalisering/casi-projektet>

Shih, T., Gaunt, A. & Östlund, S. (2020). *Responsible internationalisation: Guidelines for reflection on international academic collaboration*. Stockholm: STINT, 2020.

https://www.stint.se/wp-content/uploads/2020/02/STINT_Responsible_Internationalisation.pdf

UK Trusted Research Portal <https://www.cpni.gov.uk/trusted-research>

- guidance for academia <https://www.cpni.gov.uk/trusted-research-academia>

University Engagement with China – An MIT Report. November 2022

https://global.mit.edu/wp-content/uploads/2022/11/FINALUniversity-Engagement-with-China_An-MIT-Approach-Nov2022.pdf

Förslag på beslut

Fakultetsstyrelsen föreslår besluta att den föredragna ”Hanteringsordningen för ansvarsfullt internationellt samarbete” träder i kraft från 2024-04-01.